

Közösségi Lelki Egészségfejlesztés - 3. ESZMECSERE

a LELKI EGÉSZSÉG VILÁGNAPJA alkalmából

2013. OKTÓBER 8. 10.00-16.30

Zárónyilatkozat

Balog Zoltán miniszter úr részére
Emberi Erőforrások Minisztériuma
1054 Budapest, Akadémia u. 3.

Tárgy: Az ÉLETÚT programot támogató nyilatkozat

Tisztelt Miniszter Úr!

A Népegészségügyi Program alapvető megállapítása, hogy a magyar lakosság egészségi állapota nemzetközi összehasonlításban igen kedvezőtlen, jelentősen elmarad az ország gazdasági helyzete alapján várhatótól. A népesség jelentős részénél hiányzik a mindennapi élet problémáival való megbírkózás képessége, széleskörűen elterjedtek a lelki egészség zavarai. A 2011-es EUROBAROMETER felmérés kimutatta, hogy az európai átlaghoz képest kevesebb magyar tapasztalta a „boldogságot” vagy a „teljes életet”. A 2012-ben készült Állami Számvevőszék jelentés szerint a hazai lakosság mentális állapota rosszabb az európai átlagnál. Magyarország Európa és a világ egyik legalacsonyabb termékenységű országa (KSH). A magyar bizonyult az egyik legpesszimistább nemzetnek az Ipsos nemzetközi közvélemény-kutató által a Reuters megbízásából 24 országban, 18 ezer ember megkérdezésével készített felmérés szerint. Csak a japánok pesszimistábbak a magyaroknál. Magyarország áll az első helyen öngyilkosságban a 65 év feletti népesség körében, de aktív korúak tekintetében is nagyon rossz helyen állunk.

A lelki egészség ügye nemzeti sorskérdésünk. Erre hívták fel a figyelmet a lelki egészséggel, egészségfejlesztéssel foglalkozó szakmai és civil szervezetek, amelyek 2013. március 26-án a részvételi demokrácia elvei alapján eszmecserét hívtak össze annak érdekében, hogy **a nemzetközi ajánlások szellemében, Magyarországon először, egy átfogó és több szakterület között összehangolt lelki egészség program valósuljon meg.** Az Eszmecsere 300 résztvevője megfogalmazta, hogy a magyarországi közösségi lelki egészség fejlesztéshez széleskörű államigazgatási, szakmai és civil összefogásra van szükség. Ajánlásokat tettünk a jó gyakorlatok és az indikátorok tekintetében is. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI) kijelölte a további eszmecserekhez az ágazati képviselőket.

Több területen is folytatódott az eszmecsere munkája: a [Lelki Egészség Fóruma](#) honlapján szakmai háttéranyagok, hozzászólások gyűlnek, és október 8-án immár a harmadik nagy eszmecserét tartottuk meg. Emellett a minisztérium államtitkárságainak bevonásával koordinatív munkacsoportok dolgoznak egy-egy tématerületen is: így például a történelmi egyházak képviselői elérhetővé tették a lelki egészségfejlesztés terén megvalósított jó gyakorlataikat és konszenzusos javaslatot tettek további lelki egészségfejlesztő tevékenységekre és azok felmérésére.

Az EMMI koordinációjában, széleskörű ágazatközi szakmai, egyházi és civil egyeztetés eredményeként kidolgozás alatt áll az ÉLETÚT Lelki Megújulás Program. A Program célja az egyén, a család, és a közösség lelki egészségének támogatása, fenntartása, helyreállítása, a lelki egészségnek, mint szemléletnek és gyakorlatnak a közkultúra részeként való előmozdítása és a különböző ágazatokhoz tartozó programok összehangolása. Az ÉLETÚT Program létrehozásában helyet kaptak az eszmecsere résztvevők és az eszmecserén kidolgozott konszenzusos javaslatok mindegyike érvényesült. Ezzel egy eddig nem látott, a nemzetközi ajánlásoknak megfelelő együttműködés valósult meg a kormányzati, szakmai és civil érdekeltek között. Az **ÉLETÚT Program legfontosabb céljai a következők:**

- A megszülető gyermekek száma egyre közelebb kerüljön a vágyott és tervezett számú gyermekek számához, a termékenység emelkedjen, a gyermekek egyre nagyobb száma szeretetteljes családban nőjön fel.
- A lelki egészség fejlesztés és a mentális zavarok prevenciója kerüljön megvalósításra a köznevelési, közművelődési és felsőoktatási intézményekben.
- A boldogságot és a teljes életet megtapasztaló honfitársaink száma növekedjen, a depresszió, a szerfogyasztás, az öngyilkosságok száma, az iskolai és kapcsolati erőszak csökkenjen.
- A hátrányos helyzetű személyek, közösségek, kistérségek kapjanak kiemelt támogatást a lelki egészség fejlesztésben és így az esélyteremtésben.
- A fogyatékos személyek, a pszichiátriai és szenvedélybetegek stigmatizációja csökkenjen, lelki támogatásuk is segítse elő társadalmi integrációjukat, foglalkoztatásukat. A mentális- és addiktológiai betegek felépülés-értékeken alapuló közösségi ellátása ágazatok közötti együttműködéssel valósuljon meg.
- Az idős kort tevékenyen és méltóságban lehessen eltölteni. Az idős nemzedék és a fiatalabb generációk családon, és közösségeken belüli együttműködése erősödjön.
- A humán hivatások területén dolgozóknak legyen lehetőségük a kiégést megelőző technikák, mentálhigiénés tréningek és szupervízió rendszeres igénybevételére.
- A felhasználók és más érdekeltek aktív bevonása szükséges a döntéshozás minden szintjén, a mentális egészség egész területén.

Az Eszmecsere szervezőiként támogatjuk az **ÉLETÚT Program** megvalósulását és egységes megjelenését. **Kérjük az Emberi Erőforrások Minisztériumát és a kormányt, hogy az Európai Unió 2014-ben induló többéves pénzügyi keretéhez kapcsolódó Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Programban (EFOP 2014-2020) az ÉLETÚT Lelki Megújulás Program önálló beavatkozásként jelenjen meg és a Program céljainak megvalósítását segítő módon történjen az EU források tervezése.**

Budapest, 2013. október 18.

Tisztelettel:

Balogh Ferencné *(Mentálhigiénés munkatárs)*

Berényi András *(Debreceni Egyetem Mentálhigiénés és Esélyegyenlőségi Központ vezetője)*

Biró Beáta (*Kristály Lélekvédő Egyesület elnöke*)

Buza Domonkos (*Magyar Mentálhigiénés Szövetség elnöke*)

Centgraf Károly (*- MRE KIMM, szociális munkás (Msc), programvezető*)

Dr. Császár-Nagy Noémi (*Magyar Pszichológusok Érdekvédelmi Egyesületének elnöke*)

Dr. Harangozó Judit (*Ébredések Alapítvány, és a Semmelweis Egyetem Közösségi Pszichiátriai Centrum vezetője*)

Hava-Jónai Éva

Horváth Szabolcs (*Gyógyfoglalkoztatásért Alapítvány kuratóriumi elnöke*)

Kálmán Eszter (*Védőnői Szolgálat, Egészséges Városok Közalapítvány, Szigetszentmiklós Város Önkormányzat Népjóléti Bizottság, Szigetszentmiklós Újvárosi Református Egyházközség Tag, védőnő*)

Dr. Kapócs Gábor (*LAM (Lege Artis Medicinae), Pszichiátriai Betegek Otthona Szentgotthárd*)

Dr. Lőrincz Zsuzsa (*Egyensúlyunkért Alapítvány vezetője*)

Mácsik Viktorné (*„Az Értelme Szikrái” Alapítvány Kuratóriumi tagja*)

Dr. Magyar Iván György (*a FŐPSZICHE elnöke*)

Martos György

Nagy Károlyné (*Gyöngysor Alapítvány elnöke*)

Pásztori Attila

Dr. Pataky Ilona (*Pázmány Péter Katolikus Egyetem BTK Pszichológiai Intézet vezetője*)

Dr. Perczel-Forintos Dóra (*Egészségügyi Kollégium Klinikai Pszichológiai és Pszichoterápiás Tagozat elnöke, SE Klinikai Pszichológia Tanszék vezetője*)

Puskás-Vajda Zsuzsa (*Felsőoktatási Tanácsadás Egyesület elnöke*)

Radó Iván (*Pszichiátriai Érdekvédelmi Fórum, a Mental Health Europe Focal Point-jának elnöke*)

Dr. Rajna Péter (*ny. egyetemi tanár*)

Rigó Mária (*Nyitnikék Antistigma Kezdeményezés koordinátora*)

Sárkány-Balogh Csilla (*Kispesti Forrásház, szociális menedzser, szakmai vezető,*)

Dr. Silling Tibor (*Magyar Pszichiátriai Gondozók Regionális Egyesületének elnöke*)

Simon Gabriella (*a Magyar Mentálhigiénés Szövetség elnökségi tagja*)

Dr. Somhegyi Annamária (*Országos Gerincgyógyászati Központ Prevenció Igazgatója*)

Sorskerék Alapítvány

Sóvári Zsuzsa (*újságíró*)

Székely András (*Három Királyfi, Három Királyné Mozgalom vezetője*)

Török Iván (*Magyar Szupervizorok és Szupervizor-Coachok Társaságának elnöke*)

Dr. Török Péter (*Semmelweis Egyetem EKK, Mentálhigiéne Intézet docense*)

Várfalvi Marianna (*Megújuló Emberért Alapítvány Kuratóriumának elnöke*)

Vigh József (*Három Királyfi, Három Királyné Mozgalom ügyvezetője*)